
Profesor Volker Diehl – „Mr. Hodgkin Disease“

Profesor Volker Diehl – „Mr. Hodgkin Disease“

Mimořádná osobnost světové medicíny, symbol úžasného rozvoje hematologie i onkologie v posledních několika desetiletích. Tak by se dal charakterizovat profesor Volker Diehl, lékař, vědec i pedagog, který z rukou rektora UK prof. MUDr. Tomáše Zimy, DrSc., převzal dnes čestný titul Univerzity Karlovy Doctor Medicinae Honoris Causa.

Prof. Dr.med. Diehl je kromě mnoha jiných funkcí také čestný předseda Německé studijní skupiny pro Hodgkinův lymfom a tomuto onemocnění se věnuje už od konce 70. let 20. století. Hodgkinův lymfom (neboli maligní lymfogranulom) patří mezi nádorová onemocnění lymfatické tkáně. Lymfatická tkáň vytváří protilátky a obsahuje lymfocyty, které hrají významnou roli v obraně organismu před infekcí.

Hodgkinův lymfom je nejčastěji diagnostikován u pacientů mezi 20. a 30. rokem života. Právě tato skutečnost byla důvodem, proč se na Hodgkinův lymfom prof. Diehl podrobně zaměřil. „Tak moc se mne dotýkal osud 60 až 80 %

mladých pacientů, kteří v roce 1978 umírali během pěti let, že jsem chtěl nad touto nemocí zvítězit," říká profesor Diehl a dodává s úsměvem: „Proto mne v USA také nazývají *Mr. Hodgkin Disease*.“

Za největší úspěch svého profesního života považuje profesor Diehl odhalení tajemství hádanky, která stojí za Hodgkinovým onemocněním: jedná se o infekci, zánět nebo tumor? Počáteční zkoumání 1. linie Hodgkinových buněk v laboratoři v Kolíně nad Rýnem posléze vyústilo v založení Německé studijní skupiny pro Hodgkinův lymfom, která zásadním způsobem přispěla ke zvýšení počtu uzdravených mladých pacientů s tímto tumorem ze 40 % v roce 1978 na 90 % v roce 2016!

Tento až neuvěřitelný posun od roku 1978 byl umožněn díky léčbě prosazené profesorem Diehlem, tedy systémové léčbě za použití zpočátku intenzivní chemoterapie a radioterapie „ušité na míru“ pacientům. Prof. Diehl tento koncept sám pojmenoval „Kairos efekt“ podle boha Kairose, nejmladšího Diova syna, jenž se stal symbolem příležitosti, které je třeba se chopit ihned nebo uteče. V principu jde v současné době o léčbu tzv. Magic Bullits, což jsou zacílené protilátky proti CD30 antigenu na buňky Reedové-Sternberga (hlavní buňky tumoru), na které je navázána „bomba“ v podobě cytostatika cíleně usmrcujícího ostatní nádorové buňky (targeted therapy).

Spolupráce prof. Diehla s Univerzitou Karlovou vznikla ihned po otevření hranic v důsledku sametové revoluce. „V roce 1990 jsem byl poprvé v Praze na pozvání profesora Zdeňka Dienstbiera a tehdy jsme mluvili o nějaké užší spolupráci. Intenzivněji jsme začali spolupracovat v roce 1995. V tomto roce za mnou do Kolína nad Rýnem přijela MUDr. Jana Marková z Fakultní nemocnice Královské Vinohrady a 3. LF UK s dotazem, zda by se její klinika mohla podílet na práci naší Německé studijní skupiny pro Hodgkinův lymfom,“ vzpomíná profesor Diehl a dodává: „To byl začátek intenzivní a plodné spolupráce, kdy si obě strany předaly mnoho nových poznatků a která zároveň umožnila českým pacientům s Hodgkinovým lymfomem mnohem vyšší míru uzdravení. Kromě toho vedla tato naše spolupráce k řadě vědeckých publikací v českém i anglickém jazyce.“

Spolupráce 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy s prof. Dr.med. Diehlem stále trvá, což dokazuje i jeho přednáška na téma Hodgkin Lymphoma: a never ending exciting story of translational medicine u příležitosti udělení čestného doktorátu Univerzitou Karlovou.

„Pro 3. LF UK bylo nejen velkou ctí, ale hlavně také radostí navrhnout prof. Diehla k udělení čestného titulu Univerzity Karlovy. Řada nemocí, které měly zoufalou prognózu, je nyní v hematologii nejen léčitelná, ale ve vysokém procentu případů i vyléčitelná a podobný vývoj probíhá i v onkologii. Právě díky takovým vědcům jako profesor Volker Diehl se investice do výzkumu dají přímo vyčíslit zachráněnými životy se všemi důsledky pro pacienty a jejich rodiny,“ říká prof. MUDr. Michal Anděl, CSc., děkan 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Čestný titul Doctor Medicinae Honoris Causa Univerzity Karlovy považuje prof. Diehl za mimořádnou událost. „Udělení titulu beru jako obrovskou čest. Být vyznamenán reprezentanty jedné z nejstarších univerzit v Evropě pro mne jako příslušníka univerzity v Kolíně nad Rýnem, která byla založena jen 40 let po Univerzitě Karlově, znamená velmi mnoho,“ komentuje ocenění prof. Diehl a pokračuje: „Je mi ctí tvořit most mezi těmito dvěma renomovanými univerzitami. Kromě toho je to znamení nám, lékařům, že společně člověk může i přes národnostní, kulturní a politické rozdíly dosáhnout mnohého, pokud nechybí společná vůle a průkopnický duch ke stavbě mostů a překonávání překážek!“